

Povinné a dobrovolné praxe středních odborných škol z hlediska ochrany osobních údajů

Mgr. Alice Frýbová,
právnička společnosti
Holubová advokáti, s. r. o.

RNDr. Ing. Eva Urbanová,
lektorka, Centrum školského
managementu PedF UK

Pro většinu středních škol jsou odborné praxe žáků součástí školního vzdělávacího programu. Z hlediska ochrany osobních údajů je však nutné si uvědomit, že předání osobních údajů žáků instituci, ve které je praxe vykonávána, je jedním z druhů zpracování osobních údajů podle GDPR. Je tedy nutné určit právní důvod zpracování osobních údajů v souladu s GDPR.

Při předávání osobních údajů je především potřeba v praxi respektovat dvě obecné zásady: zásadu transparentnosti a zásadu přiměřenosti. Ze zásady transparentnosti, která je definována v čl. 5 odst. 1 písm. a) GDPR, vyplývá pro školy povinnost být vůči žákovi co nejvíce otevřená a sdělit mu, které informace hodlá předat, kam a komu. Ze zásady přiměřenosti pro školu vyplývá povinnost minimalizace údajů, musí tedy předávat pouze ty informace, které jsou nutné. Pokud škola předá instituci zajišťující praxi žáků např. údaje o zaměstnání rodičů žáka, ve většině případů bude předání této konkrétní informace v rozporu se zásadou minimalizace osobních údajů.

Při předávání osobních údajů by si měly školy dále ujasnit, jestli předávají pouze klasické osobní údaje, nebo i údaje, které jsou citlivé, tzv. zvláštní kategorie osobních údajů. U druhých uvedených je zpravidla potřeba větší obezřetnosti.

Při předávání osobních údajů za účelem konání praxe je dále třeba brát v potaz, zda se jedná o dobrovolnou praxi, tedy tu, která není součástí ŠVP, nebo povinnou, kterou žáci musejí absolvovat stejně jako jiné předměty. Dalším kritériem je skutečnost, kde se praxe bude konat, tedy zda jsou údaje předávány v rámci České republiky, nebo Evropské unie, v případě některých stáží lze uvažovat i o předání do tzv. třetích zemí, tj. např. do USA.

Z výše uvedeného vyplývá, že existuje více situací, z nichž každá vyžaduje samostatné posouzení. Nejčastěji se však bude jednat o praxi, která je pro žáky povinná a koná se v České republice, příp. v Evropské unii. Právní důvod

zpracování je v tomto případě uveden v čl. 6 odst. 1 písm. c), tedy zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na školu jako správce osobních údajů vztahuje. Předání osobních údajů zařízení je tedy legální. Nicméně aby škola dodržela další povinnosti vyplývající z GDPR, měla by žáka písemně informovat o tom, které jeho osobní údaje jsou kterému zařízení předávány.

Pokud se jedná o dobrovolnou praxi v České republice či EU, nemá to na povinnosti školy téměř žádný vliv. Změní se pouze právní důvod zpracování osobních údajů, kterým bude čl. 6 odst. 1 písm. b), tedy nutnost splnění smlouvy o výkonu praxe. Informační povinnost vůči žákům zůstává stejná.

Situace bude složitější, pokud jsou osobní údaje předávány do třetích zemí, kde ochrana osobních údajů nemusí odpovídat standardům GDPR. Vedle obecné povinnosti informovat, kdo dostane které údaje (zde upozorňujeme, že to platí např. i pro ubytovny, kde budou žáci ubytováni), musejí školy dále uvést, zda existuje, nebo neexistuje rozhodnutí Evropské komise o odpovídající ochraně osobních údajů v předmětné zemi. Neexistence tohoto rozhodnutí však neznamená, že by škola nesměla dané informace předat.

Pokud chtějí školy dodržet pravidla o předávání osobních informací do zahraničí podle GDPR, ale nezahltit sebe a své žáky papírováním o tom, komu, kdy a jaké osobní údaje budou předávány, mohou informační povinnost splnit již v přihlášce na praxi.

II

Kariérové poradenství na středních školách

PhDr. Daniela Kramulová
projektová publicistka
P-KAP, NÚV

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Řemesla i další potřebné obory potýkající se s nezájmem uchazečů. Absolventi středních škol rozhodnutí nevěnovat se své profesi. Předčasné odchody ze vzdělávání kvůli tomu, že volba školy neodpovídá zájmu či schopnostem žáka. To jsou pádné důvody, které hovoří o potřebě kariérového poradenství (nejen) na středních školách.

Rozvoj kariérového poradenství je další z oblastí krajského akčního plánování, které vám postupně představujeme. Více než 550 středních a vyšších odborných škol, které se už zapojilo, mu ve svých školních akčních plánech věnuje zaslouženou pozornost.

Kam orientovat kariérové poradenství?

V souvislosti s nedostatkem uchazečů se střední školy začaly už před několika lety orientovat na oblast náboru, tedy směrem k základním školám, jejich žákům a samozřejmě i rodičům. Podle průzkumu Národního ústavu pro vzdělávání se 91 % žáků ZŠ domnívá, že se o svém dalším profesním zaměření rozhodují především sami. Přestože dospívající děti mají tendenci vliv rodičů na vlastní rozhodování bagatelizovat, ukazuje se, že ve skutečnosti se rodičovské rady promítají do finální volby pětiny uchazečů zcela a z 69 % částečně.

Služby kariérového poradenství však slouží i žákům příslušné střední školy v různých etapách studia. Jejich logickým vyústěním je poradenství směřující k dalšímu uplatnění absolventů v praxi. Podíváme-li se na tuto oblast z perspektivy žáka, dostaneme zároveň odpověď na otázku, jaké aktivity by škola v rámci kariérového poradenství měla nabízet.

Jako první jmenujme aktivity směřující do oblasti sebepoznání. Umožňují žákům, aby poznávali své dovednosti, zájmy, talenty a osobnostní vlastnosti a dokázali je reflektovat. Dále by je mělo kariérové poradenství vybavit informacemi o trhu práce: jaké požadavky jsou kladeny na různé pracovní pozice, jak vypadá pracovní nabídka

a poptávka v regionu, ale také jakými cestami mohou sami získávat další, aktuální informace a jak s nimi pracovat. To vše jsou důležité předpoklady ke snížení nereálných očekávání, neuvážených výběrů oboru, který uchazeč v podstatě nezajímá, zklamání z obsahu studia nebo z požadavků kladených na žáky i z nereálných představ o uplatnění po studiu – tedy faktorů, které dospívajícím komplikují počátky jejich profesní přípravy a pracovní kariéry. V souvislosti s dynamickým vývojem v řadě odvětví a s očekávanými změnami na trhu práce by mělo kariérové poradenství rovněž vybavit mladou generaci kompetencemi k rozvíjení vlastní vzdělávací a profesní dráhy.

Zkuste si to sami!

Dny otevřených dveří, veletrhy vzdělávání, burzy středních škol či miniburzy v prostorách ZŠ už patří „ke klasice“. Současný trend náborových aktivit je představit střední školu a obory studia pokud možno zážitkovou a aktivizační formou. Právě ta s sebou nese i zajímavý potenciál sebepoznání. Například **Střední škola Brno, Charbulova**, pořádá minikurzy pro žáky základních škol (pokračuje tak v aktivitách již ukončeného projektu OPVK Dámy a pánové, život začíná). Probíhají většinou v prostorách školy, účastníci jsou vtaženi do konkrétních činností a poradci jsou jim žáci SŠ – prakticky zaměřené aktivity se totiž týkají oborů, které ve škole studují: přípravy a servírování pokrmů či nápojů, cukrářské zručnosti, úpravy vlasů a zevnějšku, fotografování, balení dárků, tvorby dekorativních předmětů aj. „V loňském školním roce jsme do nabídky zařadili rovněž online soutěže na našich webových stránkách a soutěže praktických dovedností v rámci dnů otevřených dveří. Účast a výsledky